

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний університет
Освітня програма	31732 Облік, аудит і оподаткування в міжнародному бізнесі
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	071 Облік і оподаткування

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

14.05.2020 р.

Справа № 0086/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань «07 Управління та адміністрування» у складі:

Бардась Артем Володимирович – головуючий,
Омельченко Наталія Володимирівна,
Мельник Віктор Миколайович,
Кузнецов Кирило Андрійович,
Крутова Анжеліка Сергіївна,
Затонацька Тетяна Георгіївна,
Бридун Євгеній Володимирович,
Serhii Kasian,
Roman Shulyar,
Olena Boienko,

за участі запрошених осіб:

Савченко Тарас Григорович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Сумський державний університет
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	31732
Назва ОП	Облік, аудит і оподаткування в міжнародному бізнесі
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

В ОНП сформульовані та реалізуються цілі, які є узгодженими з місією та стратегією Сумського державного університету та полягають в забезпеченні умов для здобуття студентами поглиблених теоретичних знань, умінь та навичок, які відносяться до сфер обліку, аудиту і оподаткування, а також на підготовку здобувача до дослідницької діяльності, що дасть їм змогу ефективно виконувати складні наукові та прикладні завдання (у т.ч. інноваційного характеру) відповідного рівня професійної діяльності, орієнтовані на дослідження й розв'язання управлінських проблем, зокрема у сфері міжнародного бізнесу, з використанням сучасних обліково-аналітичних та контрольних процедур, а також інформаційно-комунікаційних технологій, що кореспондує з візією ЗВО як інноваційного центру, спрямованого на дослідження.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Реалізація програмних результатів навчання забезпечує досягнення цілей освітньо-наукової програми. Окрім того, позитивним є залучення практиків до розробки освітньо-наукової програми, що дає змогу врахувати потреби спеціальності в практичній діяльності.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Зважаючи на зміст освітньо-наукової програми, можна констатувати відповідність програмних результатів сучасним реаліям розвитку спеціальності. На особливу увагу заслуговує той факт, при формуванні цілей та переліку програмних результатів використано досвід провідних закладів вищої освіти України, а також досвід співпраці з іноземними ЗВО – з Університетом прикладних наук Німецького Центрального банку, Університетом Бат Спа (Великобританія). Проте, слід відзначити, що в освітньо-науковій програмі не відображено з якими саме закладами вищої освіти співпрацює університет в межах даної освітньо-наукової програми

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Перевагою ОНП є те, що вона адаптована під затверджений стандарт вищої освіти та повною мірою його враховує, а також відповідні зміни були обговорені та прийняті до уваги Експертною радою роботодавців зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОНП складає 120 кредитів ЄКТС, що повністю відповідає обсягу освітньо-наукової програми за рівнем магістра, передбаченої Стандартом ВО за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН від 10.07.2019 р. № 958.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Освітньо-наукова програма відповідає законодавству, логічно структурована. Відповідно, до інформації, зазначеної в ОНП, можемо констатувати, що реалізація ОНП дає можливість досягнення цілей та програмних результатів навчання.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОНП відповідає опису предметної області затвердженого Стандарту ВО спеціальності 071 «Облік і оподаткування» та містить усі передбачені ним програмні результати.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Структура ОНП передбачає обов'язкові компоненти, а також вибіркові компоненти, що становлять 25 % від загального обсягу від всієї освітньої програми. В університеті розроблені та використовуються всі заходи щодо забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу, наказами ректора "Про організацію викладання дисциплін вільного вибору" та "Про автоматизовану підтримку процесу реєстрації для вивчення вибіркових дисциплін" Процедура вільного вибору дисциплін є зрозумілою та прозорою, проте незрозумілою є позиція щодо формування груп не менше 15 осіб

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

В процесі реалізації навчального плану та освітньо-наукової програми передбачено проходження науково-дослідної та переддипломної практики. Проходження визначених видів практик передбачає здобуття професійних компетентностей, проте варто розширити перелік баз практик, а саме проходження практики на базі суб'єктів господарювання

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Визначені програмні результати забезпечуються обов'язковими та вибірковими компонентами

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Програмні результати, визначені в ОНП відповідають тим, які визначені стандартом вищої освіти. Перелік освітніх компонент та передбачені програмні результати відповідно до кожної компоненти дають можливість реалізації цілі освітньої програми

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою навчання не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Університет при наборі навчання керується Правилами прийому до Сумського державного університету, які оприлюднюються на офіційному веб-сайті. Вони є чіткими, зрозумілими та містять інформацію щодо максимальних обсягів набору, терміну та вартості навчання за освітніми програмами, щодо переліку, механізму проведення вступних випробувань, прохідного балу та методики розрахунку конкурсного балу.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Програми фахових вступних випробувань та додаткового фахового вступного випробування знаходяться у відкритому доступі на сайті університету та, в цілому, відповідають вимогам спеціальності 071 «облік і оподаткування». Проте варто відмітити, що є недоцільним включення питань з української мови в рамках додаткового фахового іспиту, оскільки даний предмет не відноситься до галузі знань даної освітньої програми. Зважаючи на те, що додаткове фахове вступне випробування зорієнтоване на абітурієнтів, які здобували освіту за іншою спеціальністю, рекомендовано включати до білетів питання з дисциплін, які є дотичними до спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В університеті розроблено та впроваджено в діяльність положення «Про академічну мобільність», яке регулює порядок визнання результатів навчання в межах програми академічної мобільності. Дані положення містять обґрунтовані правила щодо зарахування балів за освітніми компонентами. Зокрема, визнання результатів навчання за такими програмами здійснюється на основі договору про навчання/стажування, який містить чіткий перелік освітніх компонент, які будуть зараховані здобувачеві. Таким чином, здобувач-учасник академічної мобільності є цілком проінформованим про можливість визнання результатів навчання.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

З метою визнання навчання, отриманих в неформальній освіті, в університеті розроблено та реалізується Положення. Дане положення регламентує механізм перезарахування результатів, склад комісії (формується з числа членів проектної групи та групи забезпечення), що приймає рішення про можливість їх перезарахування та у якому обсязі. Слід звернути увагу на той факт, що механізм перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, має чітко врегульований характер та є доступним для всіх учасників освітнього процесу. Процедура визнання результатів є зрозумілою, однак за даною освітньою програмою випадків неформальної освіти зафіксовано не було.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Вивчення освітніх компонент у поєднанні з формами та методами навчання, які застосовуються по відношенню до них, дає можливість стверджувати про те, що вони дають можливість досягнення програмних результатів навчання. Однак, в результаті вивчення сукупності освітніх компонентів, представлених в навчальному плані, а також технічних

засобів та програмного забезпечення, яке використовується в навчальному процесі, можемо стверджувати щодо необхідності вивчення спеціалізованого програмного забезпечення з метою підвищення якості одержаних знань. Можемо стверджувати про факти ефективної реалізації студентоцентрованого підходу, що впливає з функціонування потужного механізму для дистанційного навчання – особистого електронного кабінету, завдяки якому здобувачі можуть використовувати змішану або дистанційну форму навчання, що дозволяє мати зворотній зв'язок із викладачами.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформування студентів щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання відбувається через формування силабусів та регламентів відповідних дисциплін, які є у відкритому доступі на сайті кафедри. Окрім того, всі бажаючі мають можливість ознайомлення з ОНП у каталозі освітніх програм на сайті університету

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Зважаючи на наукову спрямованість освітньої програми, позитивним є залучення здобувачів вищої освіти до проведення наукових досліджень, про що свідчить їх участь у конкурсах наукових робіт, конференціях університетського та всеукраїнського рівня, олімпіадах, наявність публікацій, участь у науково-практичному гуртку «Управління проектами та дизайн мислення», а також участь у виконанні науково-дослідних робіт кафедри Також позитивним є затвердження Цільової комплексної програми «Організація наукової роботи студентів в органічному поєднанні з навчальним процесом» на 2019-2021 роки, з метою органічного поєднання науково-дослідної та навчальної роботи.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Робочі програми навчальних дисциплін систематично оновлюються з урахуванням рекомендацій зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів, змін, що відбуваються від впливом зовнішніх факторів, а також сучасних досягнень теорії та практики у відповідних сферах знань. Робочі програми є актуальними та логічними.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Сумський державний університет розвиває партнерські зв'язки з іноземними закладами вищої освіти, зокрема Університет прикладних наук Дойче Бундесбанку м. Хахенбург). Активно впроваджуються програми академічної мобільності, що підтверджено участю у наукових дослідженнях студентів, проходженням підвищення кваліфікації викладачів у іноземних ЗВО.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти регламентовані Положенням про організацію освітнього процесу. Форми контролю, що використовуються в розрізі окремого освітнього компонента дозволяють встановити фактичний рівень знань здобувача вищої освіти, його. Форма контрольного заходу визначена в робочій програмі та ОНП (наявні у відкритому доступі), доводяться до відома здобувачів вищої освіти на початку вивчення дисципліни. З метою контролю ознайомлення здобувачів вищої освіти з цілями, програмними результатами, формами контролю, дане питання включено до внутрішньоуніверситетського опитування.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Відповідно до навчального плану та ОНП передбачено захист кваліфікаційної роботи, що повністю відповідає вимогам стандарту вищої освіти за другим (магістерським рівнем) за спеціальністю 071 "Облік і оподаткування".

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють

процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Студенти ознайомлені з чіткими правилами так процедурами щодо оцінювання знань. Методика проведення та перекладання контрольних заходів визначена Положенням про організацію освітнього процесу. Контрольні заходи здійснюються лише в письмовому вигляді, що забезпечує уникнення конфлікту інтересів. З метою запобігання конфлікту інтересів в університеті розроблено та впроваджено наказ ректора «Про заходи щодо запобігання корупції».

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Методика проведення контрольних заходів, атестації здобувачів вищої освіти відповідає чинному законодавству та внутрішнім документам, які висвітлені на сайті університету. Позитивним є той факт, що в університеті впроваджено в дію ряд нормативних положень, які спрямовані на дотримання академічної доброчесності, зокрема: Кодекс академічної доброчесності; Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у СумДУ; Методична інструкція щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень; Про підписання декларацій про дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу; Положення про групу сприяння академічної доброчесності; Про оприлюднення кваліфікаційних випускних робіт в інституційному репозитарії.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Вивчення інформації про склад науково-педагогічних працівників, залучених до реалізації освітньої програми, можна констатувати, що їхня кваліфікація забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання. Окремо слід відмітити, що усі викладачі, які забезпечують освітній процес за ОНП, проводять аудиторні заняття іноземною мовою.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Конкурсний добір кадрів регулюється «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників Сумського державного університету та укладання з ними трудових договорів (контрактів)», який відображає порядок прийняття на посаду працівників, починаючи подачею Інформаційної довідки та закінчуючи укладанням контракту. Оголошення щодо конкурсу на заміщення вакантних посад публікуються на сайті університету. З метою добору актуальних та необхідних кадрів, рекомендовано узгоджувати претендентів на відповідну посаду із гарантами освітніх програм. У зв'язку з чим пропонується включити гарантів освітніх до циклових комісій добору кадрів з подальшим поданням їхніх кандидатур на розгляд до кадрової комісії університету.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Роботодавці приймають активну участь у розробці та оновленні освітньої програми, проходженні практик, передбачених ОНП та навчальним планом. Позитивним моментом є врахування всебічної інформації від роботодавців сучасних тенденцій розвитку у сфері обліку, аудиту і оподаткування. Ця інформація враховується кафедрою при визначенні тематики курсових робіт магістрів

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Позитивним є залучення роботодавців до реалізації освітньо-наукової програми через проведення ними аудиторних занять, що дозволяє надати здобувачам вищої освіти сучасні та актуальні знання в межах освітньої програми «Облік, аудит і оподаткування в міжнародному бізнесі». Позитивною є практика залучення фахівців з досвідом практичної діяльності до складу екзаменаційних комісій з атестації здобувачів вищої освіти. Окрім того, окремі представники професорсько-викладацького складу, які забезпечують освітній процес на ОНП, є фахівцями-практиками в сфері обліку, аудиту і оподаткування, що також позитивно впливає на освітній процес.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

В університеті позитивною практикою є стимулювання професійного розвитку викладачів у Сумському державному університеті що забезпечується врахуванням сертифікатів професійної майстерності у рейтингу структурних підрозділів. В університеті реалізується система матеріального стимулювання структурних підрозділів та окремих науково-педагогічних працівників (разово – за публікації у наукометричних базах Scopus та Web of Science та у вигляді регулярних надбавок до заробітної плати – за результатами оцінки навчальної та наукової активності викладачів). Співпраця університету з іншими закладами вищої освіти дає можливість організувати підвищення кваліфікації, проходити закордонне стажування. Окрім того, викладачі університету постійно підвищують свій професійний рівень через вивчення іноземних мов, в результаті чого частина викладачів має сертифікати, що підтверджують знання англійської мови на рівні B2.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Розвиток викладацької майстерності реалізується через систему матеріального та морального заохочення, що регламентовано “Положенням, що визначає вимоги конкурсу “Кращі науково-педагогічні працівники””. Проведення рейтингового оцінювання професійної діяльності викладачів Сумського державного університету спрямовано на мотивацію НПП до удосконалення професійної діяльності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Університет володіє в достатній кількості та якості матеріально-технічною базою для досягнення цілей ОНП. Бібліотечний фонд університету включає в себе необхідні інформаційні ресурси. В процесі освітньої діяльності використовується іноземна література, активно використовується електронне середовище для дистанційного навчання здобувачів вищої освіти. Навчальні лабораторії та аудиторії закладу вищої освіти обладнані необхідними технічними засобами для забезпечення проведення аудиторних занять, що створює передумови щодо здобуття ПРН, задекларованих в ОНП. В процесі навчання за ОНП використовується ліцензійне спеціалізоване програмне забезпечення у сфері обліку та оподаткування із частковим використанням безкоштовного забезпечення (демо-версій програм).

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Здобувачі вищої освіти та співробітники університету мають доступ до інтернет-ресурсів через використання безкоштовного wi-fi, в гуртожитках є можливість підключення інтернету. З метою здійснення освітньої діяльності здобувачі вищої освіти мають можливість використання комп'ютерної техніки в університетах у вільний від аудиторних занять час. Здобувачі вищої освіти мають можливість використання наукометричних баз Scopus та Web of Science в бібліотеці університету. Окрім того, на інтернет-сторінці кафедри постійно оновлюється інформація щодо конференцій, виставок, круглий столів тощо.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

В структурі університету функціонує медпункт та психологічна служба; регулярно проводяться інструктажі з техніки безпеки, як із здобувачами вищої освіти, так і з працівниками університету. В межах університету створюються навчально-тренувальні центри та приміщення «вільного» перебування та самостійної роботи студентів у позанавчальний час, що підтверджується переглядом Зд-туру по університету. Окрім того, в університеті постійно проводяться заходи щодо розвитку доброзичливих взаємовідносин між професорсько-викладацьким складом та здобувачами вищої освіти. Отже, наведені вище факти свідчать про безпечність освітнього середовища

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Здобувачі вищої освіти повністю забезпечені всебічною підтримкою (освітньою, організаційною, інформаційно-консультативною, соціальною), в результаті чого відбувається оперативне інформування здобувачів вищої освіти про заходи, які плануються. Як здобувачі вищої освіти, так і співробітники університету мають можливість отримання безкоштовної психологічної допомоги В університеті створено належні умови для культурно-масового та спортивного

розвитку здобувачів вищої освіти. На території університету наявна вся необхідна інфраструктура для забезпечення комфортного існування (банкомати, їдальня, буфети).

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

В університеті значна увага приділяється значна увага організації інклюзивної освіти, яка регламентується “Положенням про організацію інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти в Сумському державному університеті”. В університеті наявна вся інфраструктура, необхідна для навчання людей з особливими потребами. Окрім того, в університеті створено умови для навчання осіб з особливими потребами, зокрема у вигляді навчання у формі індивідуального графіку в загальних групах або навчання в інклюзивних групах. Порядок інклюзивного навчання здобувачів в університеті регулюється також регулюються “Положенням про організацію інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти в Сумському державному університеті”

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В університеті затверджено та активно впроваджуються процедури для дотримання академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин. З цією метою затверджено ряд внутрішніх нормативних документів, зокрема: Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин. Кодекс корпоративної культури, Кодекс академічної доброчесності тощо. Окрім того, в університеті є постійно діюча Комісія з етики (доброчесності) та управління конфліктами, якій надано повноваження щодо врегулювання взаємовідносин та конфліктів, що виникають при здійсненні освітньої, науково-педагогічної, наукової, науково-технічної та іншої діяльності між всіма категоріями співробітників університету, здобувачами вищої освіти та іншими особами.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

В університеті затверджено та реалізується Положення про освітні програми та Методична інструкція «Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення освітніх програм». Позитивним моментом є функціонування в університеті ради із забезпечення якості вищої освіти, яка вносить рекомендації щодо перегляду ОП. Проте, не зрозумілим лишається її взаємозв'язок з проектною групою, групою забезпечення та стейкхолдерами, що мають відношення безпосередньо до цієї освітньо-наукової програми. Окрім того, вважаємо за необхідне регламентувати періодичність перегляду ОНП, а не лише за запитами зацікавлених сторін.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

В університеті затверджено порядок, відповідно до якого здобувачі вищої освіти можуть вносити пропозиції щодо удосконалення ОНП для обговорення з іншими стейкхолдерами,

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Позитивним досвідом є залучення представників бізнесу до розробки та удосконалення освітньої програми, що дає можливість врахувати потреби практики та надавати здобувачам вищої освіти актуальні знання, а отже і бути затребуваними на ринку праці.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

У Сумському державному університеті запроваджена та діє практика збору інформації щодо працевлаштування випускників. Оскільки, на даній ОНП ще не було випусків, то і інформація щодо працевлаштування випускників відсутня

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

В університеті організовано внутрішню систему забезпечення освіти, яка має чітку ієрархію, що дозволяє врахувати позицію всіх суб'єктів, які зацікавлені в якісній реалізації освітньої програми.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

У зв'язку з первинним проходженням акредитації, зауважень та пропозицій органів зовнішнього забезпечення якості не було.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Зважаючи на наявну діючу внутрішню нормативну базу університету, слід констатувати що при розробці та удосконаленні освітньої програми береться до уваги думка всіх зацікавлених сторін.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Сайт Сумського Державного університету є зручним, загальнодоступним, та зрозумілим у використанні. Позитивним є розміщення всіх нормативних документів, які стосуються діяльності університету, у відкритому доступі для ознайомлення всіма учасниками освітнього процесу. Позитивним моментом є проведення 3D-турів університетом, що дає можливість ознайомлення з університетом та залучення до його команди всіх охочих.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

Позитивним є можливість вивчення та обговорення проєкту освітніх програм у відкритому доступі, що дає можливість врахувати всі зауваження та пропозиції на майбутній період.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Діюча ОНП в усіх суттєвих моментах оприлюднена на сайті університету, що дає можливість оперативного ознайомлення та вивчення всіма учасниками освітнього процесу. Проте, відсутня інформація щодо дати оприлюднення та перегляду освітньо-наукової програми

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендовано відображати з якими саме закладами вищої освіти ведеться співпраця із зазначенням строку дії договору для формування перспектив розвитку освітньо-наукової програми

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Недоцільним є обмеження чисельності слухачів за обраними вибірковими дисциплінами (не менше 15 осіб). Доцільно зменшити мінімальну чисельність здобувачів вищої освіти при виборі ними дисциплін вільного вибору. Це пов'язано з тим, що на освітній програмі навчається 12 осіб, тому формування групи саме в запропонованому форматі не дає можливості вільному вибору дисциплін

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Недоцільним включення питань з української мови в рамках додаткового фахового іспиту, оскільки даний предмет не відноситься до галузі знань даної освітньої програми. Зважаючи на те, що додаткове фахове вступне випробування зорієнтоване на абітурієнтів, які здобували освіту за іншою спеціальністю, рекомендовано включати до білетів питання з дисциплін, які є дотичними до спеціальності 071 "Облік і оподаткування" Рекомендовано переглянути програму додаткового фахового вступного випробування з огляду на її предметну складову.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендовано поглиблене вивчення спеціалізованого вивчення програмного забезпечення за спеціальністю 071 "Облік і оподаткування" для оволодіння ґрунтовних знань.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендовано узгоджувати претендентів з метою зарахування їх на відповідну посаду із гарантми освітніх програм. У зв'язку з чим пропонується включити гарантів освітніх до циклових комісій добору кадрів з подальшим поданням їхніх кандидатур на розгляд до кадрової комісії університету.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси
не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Не зрозумілим лишається склад, приналежність та компетентність Ради із забезпечення якості вищої освіти по відношенню до освітньо-наукової програми “Облік, аудит і оподаткування в міжнародному бізнесі”. Рекомендовано регламентувати періодичність перегляду даної ОНП, що зумовлено змінами в теорії та практиці спеціальності 071 “Облік і оподаткування”

Критерій 9. Прозорість та публічність

З метою забезпечення висвітлення повної та достовірної інформації щодо освітньо-наукової програми, рекомендуємо додати інформацію про дату затвердження та періодичність перегляду освітньо-наукової програми

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

БАРДАСЬ АРТЕМ ВОЛОДИМИРОВИЧ